

O kontraktační povinnosti, právním dualismu a povaze smlouvy o poskytování vzdělávání na soukromé základní škole

TOMÁŠ DANIHLÍK*

On Contractual Obligation, Legal Dualism and the Nature of the Private Primary School Education Contract

Summary: Several issues arise in relation to the interpretation and application of an education contract in a private primary school. First of all, the nature of the contract as a public or private law contract, and possibly as a consumer contract, needs to be clarified. Either way, one of the parties should undoubtedly be entitled to protection as the weaker party. At the same time, this contract is an example of a contract that can be claimed, which raises the issue of the contractual obligation constituting an exception to the principle of autonomy of the will on which contemporary private law is based. The early termination of the contract in case of a serious breach of duty by one of the parties also brings problems. The article examines in more detail the specific nature of the educational contract, the contractual obligation and tries to find an acceptable solution to the complicated situation arising in connection with the early termination of this contract.

Keywords: contractual obligation, legal dualism, private school, consumer contracts, public law contract, public subjective rights

Soustava základních škol v České republice je tvořena tzv. veřejnými základními školami, jejichž zřizovatelem jsou převážně obce, a soukromými základními školami, jejichž zřizovatelem jsou církevní a další právnické osoby soukromého práva. Vztah mezi soukromou školou a jejím žákem je vztahem veřejnoprávním.¹ Vzdělávání na soukromé základní škole se však vyznačuje určitými specifiky. Přestože i na soukromé školy dopadá v plném rozsahu úprava školského zákona, nelze odhlédnout od významného, přinejmenším subsidiárně soukromoprávního, prvku v podobě smlouvy o poskytování vzdělávání. Tato smlouva se vyznačuje několika specifiky, jimiž bych se v tomto příspěvku rád zabýval. Jde totiž o smlouvu, u které není zcela vyjasněno, zda ji lze považovat za smlouvu veřejnoprávní, soukromoprávní či smíšenou, popř. za smlouvu spotřebitelskou. Jde o smlouvu, u které lze dále uvažovat o tom, zda ji škola za určitých okolností je nebo není povinna uzavřít. A lze pak narazit na problémy

s jednostranným ukončováním takové smlouvy, neboť oproti soukromým mateřským, středním a vysokým školám plní žák na základní soukromé škole povinnou školní docházku.

Povaha smlouvy

V prvé řadě je třeba věnovat pozornost tomu, zda smlouva o poskytování vzdělávání je smlouvou soukromoprávní, nebo veřejnoprávní. Škola totiž poskytuje žáku vzdělávání, tj. veřejnou službu.² Smlouvu o poskytování vzdělávání však nelze podřadit pod žádný ze tří zákonem vymezených druhů veřejnoprávních smluv. Přitom nelze nezařadit, že v akademickém prostředí se dlouhodobě vedou spory o to, zda veřejnoprávní smlouvy posuzovat z ryze formálního hlediska, nebo z hlediska materiálního a zda lze případně připustit i smlouvy smíšené, tj. smlouvy upravující soukromoprávní i veřejnoprávní aspekty jejich předmětu.³

* Autor působí jako advokátní koncipient, zároveň je externím doktorandem na katedře občanského práva PF UK. Článek je zpracován na základě příspěvku, který autor přednesl 19. 6. 2024 na VI. ročníku doktorandské konference Civilistické pábení na PF UK. E-mail: danihliktom@seznam.cz.

¹ MORAVEC, O. Komentář k § 8. In: Rigel, F., Bahýřová, L., Kudrnová, V., Moravec, O., Puškinová, M. *Školský zákon. Komentář*. Praha 2014, str. 58.

² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2019, sp. zn. 33 Cdo 3805/2018.

³ MALAST, J. K uzavírání veřejnoprávních smluv podle § 162 správního řádu. *Správní právo*, 2009, č. 6, str. 339–363.

Judikatura se při posuzování těchto otázek přiklání k materiálnímu pojetí veřejnoprávních smluv a připuštění existence smluv smíšených. Nejvyšší správní soud dovodil, že dělení veřejnoprávních smluv na koordinační, subordinační a účastnické, které jsou upraveny SR, není vyčerpávající, a není proto vyloučeno, aby zvláštní zákony upravovaly další, nepojmenované typy veřejnoprávních smluv, s nimiž SR v § 160–162 nepočítá.⁴ Komentářová literatura k tomu dodává, že tento závěr se však může uplatnit jen za předpokladu, že takové smlouvy budou splňovat znaky veřejnoprávní smlouvy vymezené v § 159 odst. 1 SR.⁵

Ust. § 159 odst. 1 SR stanoví, že veřejnoprávní smlouva je taková smlouva, která zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Je proto namístě otázka, zda smlouva o poskytování vzdělávání zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Je třeba hned na úvod zdůraznit, že právní vztah mezi školou a žákem na jejím základě nevzniká. Tento veřejnoprávní vztah vzniká na základě správního aktu. Žák je přijat ke studiu poté, co ho rodiče na školu přihlásí k zápisu a ředitel školy rozhodne o jeho přijetí k základnímu vzdělávání [§ 36, § 46, § 165 odst. 2 písm. e) školského zákona]. Smlouva právní vztah mezi školou a žákem tedy nezakládá. Navíc dítě ani není její smluvní stranou, což odpovídá tomu, že dítě není nositelem práva na výběr základní školy. Z ustanovení § 36 odst. 5 školského zákona plyne, že dítě plní povinnou školní docházku v tzv. spádové základní škole, „pokud zákonný zástupce nezvolí pro žáka jinou než spádovou školu“. Z toho je zřejmé, že nositelem práva výběru jiné než spádové základní školy je zákonný zástupce, tj. v drtivé většině případů rodič. Učinit nositelem tohoto subjektivního práva rodiče bylo zcela evidentně také vůlí zákonodárce, když důvodová zpráva k § 36 školského zákona doslova uvádí: „I nadále zůstává zachována možnost zákonného zástupce vybrat školu podle svého uvážení.“⁶ Smlouva tedy zakládá právní vztah mezi soukromou školou jako podnikatelským subjektem, nabízejícím s přivolením zákonodárce placenou alternativu k veřejnému vzdělávacímu systému, a rodiči, resp. zákonnými

zástupci dítěte, kteří se rozhodli pro své dítě takovou alternativu zvolit a vzít v té souvislosti na sebe určité povinnosti (zejména platit školné). Proto je namístě posuzovat smlouvu o poskytování vzdělávání jako smlouvu ve prospěch třetí osoby (§ 1767 a násl. OZ). Pokud by smluvní stranou mělo být dítě samotné, odporovalo by to § 36 odst. 5 školského zákona i bezesporu kogentní úpravě ochrany dítěte a jeho nejlepšího zájmu. Dítě se stane příjemcem vzdělávání na soukromé škole, třebaže smlouva nebude uzavřena. Smlouva je z výše uvedených důvodů uzavírána s rodiči. Rodiče ji neuzavírají jako zákonní zástupci dítěte, ale jako ti, kteří se touto smlouvou zavazují k povinnostem, zejména povinnosti platit školné. Bylo by dle mého názoru rozporné s právní úpravou ochrany dítěte, když by smlouva zavazovala platit školné dítě a jeho rodiče je při podpisu zastupovali jen jako zákonní zástupci (článek 27 odst. 2 a článek 28 Úmluvy o právech dítěte). Tomu ostatně nasvědčuje i soudobý trend zákonodárství snažící se chránit děti před tím, aby se zadlužovaly ještě před dosažením zletilosti.

Nezasvěcení by sice mohli očekávat, že předmětem smlouvy bude bližší úprava vlastního poskytování vzdělávání, ale z vlastní zkušenosti se smlouvami vícero soukromých škol je mi známo, že jejich obsah tvoří z převážné většiny ujednání o školném – jeho výši, času, způsobu a místu plnění a důsledcích jeho neplnění. Samozřejmě však nelze vyloučit, že smlouva bude upravovat i další práva a povinnosti školy a rodičů související s vlastním poskytováním vzdělávání jejich dítěti (některé školy například ve smlouvách zavazují rodiče k účasti na třídních schůzkách; lze si též dohodnout povinnost školy poskytovat žákovi individuální konzultace nad rámec běžné výuky, zajistit zahraniční výměnné pobyty, poskytovat učební pomůcky apod.).⁷ Taková ujednání však vzhledem k právnímu postavení soukromé školy jako podnikatele zjevně nespádají do oblasti veřejné správy. Soukromé školství je totiž dle mého názoru tzv. smíšeným právním institutem, tedy institutem nacházejícím se zčásti v režimu soukromoprávním, zčásti v režimu veřejnoprávním.⁸ Právě proto lze dle mého názoru smlouvu o poskytování vzdělávání

⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2013, č. j. 9 Afs 38/2013-53, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2014, č. j. 2 Afs 74/2013-64.

⁵ HEJČ, D. Komentář k § 159. In: Potěšil, L., Hejč, D., Rigel, F., Marek, D. *Správní řád*. Praha 2020, str. 786.

⁶ *Důvodová zpráva k vládnímu návrhu školského zákona*. In: Sněmovní tisk 602/0. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 4. volební období, 2004, str. 130.

⁷ MORAVEC, O. Komentář k § 8. In: Rigel, F., Bahýřlová, L., Kudrnová, V., Moravec, O., Puškinová, M. *Školský zákon. Komentář*. Praha 2014, str. 59.

⁸ SVOBODA, T. Smíšené právní instituty ve veřejné správě – k některým otázkám právního dualismu. *Acta Universitatis Carolinae – Iuridica*, 2024, č. 1, str. 181–198.

na soukromé škole považovat za smlouvu soukromoprávní s výraznou veřejnoprávní ingerencí, neboť soukromá škola je při poskytování vzdělávání povinna dodržovat právní úpravu poskytování vzdělávání obsaženou ve školském zákoně, na druhou stranu však smlouvou upravuje aspekty ryze soukromoprávní, zejména výši školného, které nemá povahu plnění od subjektu veřejné správy, neboť tím, kdo je plní, jsou fyzické osoby soukromého práva vystupující ve vztahu ke škole v rovnoprávním postavení. Smlouva má proto z hlediska toho, co strany vede k jejímu uzavření, primárně hospodářský (soukromý), nikoli veřejnoprávní důvod vzniku. Smlouva o poskytování vzdělávání nezakládá, nemění ani neruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva, ale pouze upravuje v mezích kogentní úpravy obsažené ve školském zákoně podmínky, za kterých bude vzdělávání jako veřejná služba poskytováno. Smlouva je uzavírána mezi dvěma soukromoprávními subjekty, neboť škola při jejím uzavírání nevystupuje, na rozdíl od zápisového a přijímacího řízení, v nadřízeném postavení. Smluvní stranou není přímo žák jako ten, komu je na škole vzdělávání poskytováno, ale jeho rodiče. Na podporu závěru o soukromoprávní povaze smlouvy o poskytování vzdělávání lze rovněž uvést to, že dosud nikdy nebyla zpochybněna pravomoc občanskoprávních soudů pro řešení sporů z této smlouvy (v drtivé většině právě sporů o nezaplacené školné). Judikatura považuje tuto smlouvu bez menšího zaváhání za soukromoprávní.⁹ Rovněž tak doktrína.¹⁰

Podporu pro výše uvedenou argumentaci lze nalézt rovněž v judikatuře, která v minulosti připustila, že smlouva obecně v sobě může obsahovat prvky soukromoprávní i veřejnoprávní.¹¹ V její neprospěch naopak hovoří to, že poskytování vzdělávání je příkladem působení tzv. pečovatelské veřejné správy, tj. takové správy, při které není ve vztahu k subjektu přistupováno vrchnostensky.¹² Nepopírám, že samotné poskytování vzdělávání je veřejnou službou, ostatně to stanoví § 2 odst. 3 školského zákona, avšak smlouva právo na

poskytování této služby nezakládá. Právo na poskytování této veřejné služby zakládá v obecné rovině zákon a ve vztahu ke konkrétní škole pak správní akt. Smlouva pouze upravuje aspekty s poskytováním vzdělávání více či méně související, které zpravidla nejsou upraveny přímo ve školském zákoně. Posouzení takové smlouvy jako veřejnoprávní by pak bylo problematické i z hlediska řešení sporů z ní vzniklých. Právní úprava veřejnoprávních smluv ve SŘ totiž nepočítá s existencí tzv. nepojmenovaných veřejnoprávních smluv a neobsahuje z toho důvodu ustanovení, které by výslovně zakládalo pravomoc konkrétního orgánu k řešení sporů z nich (srov. § 169 SŘ). Posouzení smlouvy o poskytování vzdělávání jako veřejnoprávní by proto bylo pro právní praxi velice problematické kvůli řešení sporů z takové smlouvy. Na základě určité podobnosti by snad bylo možné analogicky dovodit, že orgánem příslušným pro řešení sporů ze smlouvy o poskytování vzdělávání je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jako správní orgán nadřízený škole, která je stranou dané smlouvy, třebaže ji neuzavírá v postavení správního orgánu [§ 169 odst. 1 písm. d) SŘ, § 183 odst. 4 školského zákona].

Z výše uvedených důvodů dospívám k dílčímu závěru tomu, že smlouva o poskytování vzdělávání, navzdory zřetelné ingerenci veřejného práva, je smlouvou soukromoprávní. Jde o nepojmenovanou úplatnou smlouvu ve smyslu § 1746 odst. 2 OZ. Jejím pojmovým znakem je závazek školy poskytovat žáku, který však není smluvní stranou, vzdělávání podle školského zákona a závazek rodičů žáka za tuto službu škole poskytovat úplatu v dohodnuté výši. Vše ostatní je již ponecháno smluvní volnosti stran.¹³ Smlouvou pouze nelze regulovat otázky kogentně upravené školským zákonem, tj. veřejným právem (např. konání opravných zkoušek či hodnocení žáka v náhradním termínu).¹⁴

Kontraktační povinnost

Žák je přijat ke studiu poté, co ho rodiče na školu přihlásí k zápisu a ředitel školy rozhodne

⁹ Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2019, sp. zn. 33 Cdo 3805/2018, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 4. 2022, č. j. 62 Co 27/2022-314, rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 15. 9. 2022, č. j. 8 C 220/2021-147

¹⁰ PUŠKINOVÁ, M. – HLAVÁČ, A. Vzdělávání v soukromých a církevních základních a středních školách – specifika a souvislosti. *Řízení školy*, 2017, č. 11, str. 12. MORAVEC, O. Komentář k § 8. In: Rigel, F., Bahýřová, L., Kudrnová, V., Moravec, O., Puškinová, M. *Školský zákon. Komentář*. Praha 2014, str. 32–33, 59.

¹¹ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 19. 10. 2010, č. j. Konf 13/2010-7, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2015, č. j. 9 As 186/2014-50, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2022, č. j. 10 As 351/2020-39, Závěr č. 101 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 25. 2. 2011

¹² SVOBODA, T. Smíšené právní instituty ve veřejné správě – k některým otázkám právního dualismu. *Acta Universitatis Carolinae – Iuridica*, 2024, č. 1, str. 181–198.

¹³ PUŠKINOVÁ, M. – HLAVÁČ, A. Vzdělávání v soukromých a církevních základních a středních školách – specifika a souvislosti. *Řízení školy*, 2017, č. 11, str. 12.

¹⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, č. j. 1 As 53/2011-109.

o jeho přijetí k základnímu vzdělávání [§ 36, § 46, § 165 odst. 2 písm. e) školského zákona]. Rozhodnutím o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání vzniká škole povinnost žáku vzdělávání poskytovat. Soukromá škola je za tuto službu oprávněna požadovat úplatu (článek 33 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, § 123 odst. 1, 4 školského zákona). Rodičům žáka jako těm, kdo základní školu pro své dítě zvolili, i škole proto vzniká právo na to, aby spolu uzavřeli smlouvu, ve které budou upraveny bližší podmínky poskytování vzdělávání jejich dítěti. Vidíme tedy několik specifik této smlouvy – uzavření této smlouvy lze vzájemně nárokovat, jde o smlouvu ve prospěch třetího, nevyjasněná pak zůstává otázka, zda jde o smlouvu spotřebitelskou. Aplikační problémy přináší rovněž předčasné ukončování této smlouvy, neboť její předčasné ukončení nic nemění na povinnosti školy základní vzdělávání žáku i nadále poskytovat. Na tom je dle mého názoru dobře vidět hranice mezi soukromým a veřejným rozměrem poskytování vzdělávání.

Vůdčí zásadou soukromého práva je zásada autonomie vůle, jejímž projevem je také smluvní volnost. Opakem smluvní volnosti je tzv. smluvní přímus, povinnost uzavřít smlouvu. Problematika kontraktní povinnosti zůstává však na okraji zájmu české civilistiky. V posledních desetiletích se jí významněji zabývala jen profesorka Irena Pelikánová, a to navíc ještě před rokem 1989. Její zpracování této problematiky v souvislosti s tehdejší hospodářským právem je však i nadále použitelné. Irena Pelikánová chápe kontraktní povinnost jako korektiv a rámec smluvní volnosti *ad hoc*, který však nemůže autonomii vůle popřít.

Kontraktní povinnost v sobě zahrnuje povinnost učinit všechna právní jednání potřebná pro uzavření smlouvy, včetně uzavření smlouvy samotné. Může jít o povinnost adresnou i neadresnou, individuální i obecnou, jedno- i vícestrannou. V případě obecné neadresné kontraktní povinnosti volí druhou smluvní stranu osoba z kontraktní povinnosti oprávněná. V případě adresné kontraktní povinnosti určí povinný subjekt jiná právní skutečnost. Jednostranná kontraktní povinnost může být splněna pouze za předpokladu, že oprávněná strana smlouvu uzavře. V případě smlouvy o poskytování vzdělávání však jde o oboustrannou povinnost, kdy rodiče jsou povinni dát k uzavření smlouvy podnět a škola, vázaná rozhodnutím o přijetí

žáka ke vzdělávání, je na něj povinna reagovat. Může tomu být i naopak. Odmítne-li některá strana smlouvu uzavřít, může se toho druhá strana domoci podáním žaloby na nahrazení projevu vůle.

Kontraktní povinnost může vyplývat ze smlouvy, právního předpisu nebo jiné právní skutečnosti. Touto jinou právní skutečností může být také rozhodnutí orgánu veřejné moci, tj. i rozhodnutí školy o přijetí žáka ke vzdělávání. Vzhledem k individuálnímu určení subjektů této povinnosti (na straně jedné škola, na straně druhé rodiče žáka, případně zletilý žák) lze říct, že jde o relativní právní vztah, jenž může mít a zpravidla bude mít hospodářskou povahu. Proto se podle profesorky Pelikánové jedná o závazek. Je přitom třeba rozlišovat okamžik, kdy kontraktní povinnost vzniká jako relativní právní vztah, a okamžik, kdy se tato povinnost stává nepodmíněnou a povinný subjekt ji musí splnit. Splněním se rozumí uzavření smlouvy. Kontraktní povinnost přitom nelze chápat jako povinnost smlouvu uzavřít právě s takovým obsahem, jaký požaduje oprávněná strana.¹⁵ V případě soukromých škol to bude nezřídka škola, kdo nadiktuje podmínky smlouvy (rodičům však zpravidla známé předem). Půjde tedy dost často o smlouvu uzavíranou adhezně, tzv. formulářovou smlouvu (§ 1798 a násl. OZ). Nelze však vyloučit, že rodiče vyjednájí se školou odlišný obsah smlouvy.

Spotřebitelský aspekt

Z výše uvedených důvodů není dle mého názoru pochyb o tom, že smlouva o poskytování vzdělávání je smlouvou ve prospěch třetího, totiž dítěte rodičů, kteří smlouvu se školou uzavírají (§ 1767 a násl. OZ). Spotřebitelský aspekt je však diskutabilní. Pravda, na straně jedné stojí rodiče, kteří smlouvu uzavírají mimo rámec své podnikatelské činnosti, na straně druhé stojí soukromá škola, která poskytuje vzdělávání mj. za účelem dosažení zisku, a je tedy podnikatelem po rozumu § 420 odst. 1, popř. po rozumu § 420 odst. 2 OZ. Za problematické však považuji pojetí poskytování vzdělávání jako veřejné služby, na kterou se zároveň vztahuje právní úprava ochrany spotřebitele, a skutečnost, že rodiče jako smluvní strana nejsou bezprostředními příjemci služby, o jejímž poskytování smlouvu uzavírají.

Co se týče posuzování poskytování vzdělávání jako služby poskytované navzdory její

¹⁵ PELIKÁNOVÁ, I. Kontraktní povinnost v hospodářském právu. *Právník*, 1984, č. 6, str. 510–524.

veřejné povaze spotřebiteli, Nejvyšší soud v nedávné minulosti dospěl k závěru, že při posouzení smlouvy o poskytování vzdělávání jako smlouvy spotřebitelské nestačí vyjít jen ze skutečnosti, že soukromá škola je podnikajícím subjektem. Podle Nejvyššího soudu je třeba vzít do úvahy také to, že předmětem smlouvy je poskytování veřejné služby, služby, na jejímž poskytování lpí vážný státní i sociální zájem, a že i soukromá škola může a zpravidla bude nějakým způsobem dotována z veřejných financí.¹⁶ Problém je, že ačkoli Nejvyšší soud v odůvodnění citovaného rozhodnutí takto kategorický závěr explicitně nevyslovil, soudy s odkazem na toto rozhodnutí začaly okamžitě přijímat závěr, že smlouva o poskytování vzdělávání spotřebitelskou smlouvou není. Následně Nejvyšší soud sám svůj výklad posunul a kategorizoval, když v jednom z pozdějších rozhodnutí již vyslovil, že vztah založený smlouvou o zajištění vzdělávání není vztahem ze spotřebitelské smlouvy.¹⁷ Přesto některé soudy nadále správně vycházejí z původního rozsudku Nejvyššího soudu, sp. zn. 33 Cdo 3805/2018. Důkazem toho je například praxe Městského soudu v Praze, který v nedávné minulosti opakovaně rušil rozsudky soudů prvního stupně a vracel jim věci k dalšímu řízení, jestliže zjistil, že soud prvního stupně se dostatečně nezabýval způsobem financování soukromé školy, a uváděl, že pokud soud prvního stupně zjistí, že škola je z převážné části financována studenty a zisk z převážné části využívá jinak než k poskytování veřejné služby, bude nutno posoudit uzavřenou smlouvu o poskytování vzdělávání jako spotřebitelskou.¹⁸ Právě v tomto aspektu je třeba hledat rozhodující kritérium pro posouzení smlouvy jako smlouvy spotřebitelské. Pokud soukromá škola prokáže, že má z prostředků vybraných na školním zisk a že tento zisk používá výlučně nebo z převážné části k zajištění poskytování vzdělávání jako veřejné služby, pak o spotřebitelskou smlouvu nepůjde.

V doktríně se však lze setkat spíše s přístupem plošně považujícím smlouvy o poskytování vzdělávání za smlouvy spotřebitelské.

Například podle Ondřeje Drachovského smlouva o poskytování vzdělávání spotřebitelskou smlouvou je. Podle jeho názoru soukromá škola splňuje zákonné podmínky pro to, aby mohla být považována za podnikatele. Zároveň akcentuje potřebu zvýšené ochrany rodičů a žáků.¹⁹ Poukazuje také na judikaturu Soudního dvora Evropské unie, podle které vzdělávání poskytované institucemi financovanými převážně ze soukromých zdrojů představuje službu ve smyslu směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách²⁰ a která vztah studenta a veřejné vysoké školy v souvislosti s poskytnutím úvěru na studium přibližuje vztahu spotřebitelskoprávnímu.²¹ Rovněž přední čeští odborníci na školské právo jsou toho názoru, že jde o smlouvu spotřebitelskou.²²

Zdánlivě problematický pro uchopení smlouvy jako smlouvy spotřebitelské by mohl být také aspekt plnění ve prospěch třetího. Ust. § 1810 OZ totiž podmiňuje aplikovatelnost ustanovení o spotřebitelských smlouvách tím, že musí jít o smlouvy, které uzavírá podnikatel se spotřebitelem. Musí tedy být druhá smluvní strana bezprostředním příjemcem poskytované služby? Patrně nikoli. Nejvyšší soud v rozhodnutí publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 100/2019 s poukazem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie a povinnost eurokonformního výkladu českého práva připustil, že spotřebitelská smlouva má tuto povahu nejen ve vztahu k objednateli, ale i třetím osobám, v jejichž prospěch byla sjednána.²³ V daném případě šlo o smlouvu o zájezdu, nicméně výklad Nejvyššího soudu k pojmu spotřebitele lze po mém soudu vztáhnout i na smlouvu o poskytování vzdělávání.

Judikatura však zatím tenduje spíše k opačnému výkladu. Ondřej Drachovský v citovaném článku zmiňuje výkladové praxi vymykající se rozsudek Okresního soudu v Chebu. V jeho odůvodnění se dočteme, že specifický charakter soukromých škol vyžaduje i určitou smluvní úpravu poskytování vzdělávání na těchto školách, která se však

¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2019, sp. zn. 33 Cdo 3805/2018.

¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2022, sp. zn. 33 Cdo 2109/2021.

¹⁸ Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2022, č. j. 70 Co 96/2022-141, usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2022, č. j. 19 Co 353/2022-191.

¹⁹ DRACHOVSKÝ, O. Jsou studenti soukromých škol či jejich rodiče chráněni jako spotřebitelé? In: *Advokátní deník* [online]. 23. 8. 2023. Dostupné na <https://advokatnidenik.cz/2023/08/23/jsou-studenti-soukromych-skol-ci-jejich-rodice-chraneni-jako-spotrebitele/#_ftn6>.

²⁰ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 11. 9. 2009 ve věci C-76/05, *Herbert Schwarz a Magda Gooftjes-Schwarz proti Finanzamt Bergisch Gladbach*.

²¹ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 17. 5. 2018 ve věci C-147/16, *Karel de Grote Hogeschool, Katholieke Hogeschool Antwerpen VZW proti Susan Romy Jozef Kuipers*.

²² PUŠKINOVÁ, M. – HLAVÁČ, A. Vzdělávání v soukromých a církevních základních a středních školách – specifika a souvislosti. *Řízení školy*, 2017, č. 11, str. 12.

²³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2018, sp. zn. 33 Cdo 715/2017.

nesmí dostat do rozporu se zákonem a dobrými mravy a škola nesmí zneužít svého postavení k přenášení vlastního podnikatelského rizika na žáky. Soud v dané věci využil volného prostoru pro výklad, který umožňoval Nejvyšší soud ve výše citovaném rozsudku, a posoudil smlouvu jako spotřebitelskou.²⁴ To však neobstálo v odvolacím přezkumu, když krajský soud uvedl, že z ustálené judikatury vyplývá, že na smlouvy o poskytování vzdělávání nelze pohlížet jako na smlouvy spotřebitelské, jež spotřebiteli poskytují vyšší míru ochrany. Podle názoru odvolacího soudu soukromá škola a zájemce o studium vystupují ve zcela rovnoprávném postavení, kdy je na zájemci, aby zvážil své finanční i časové a jiné možnosti ve vztahu k následnému plnění svých smluvních povinností.²⁵

Ačkoli se v klasifikaci smlouvy o poskytování vzdělávání na soukromé škole jako smlouvy spotřebitelské judikatura s doktrínou spíše neshodnou, myslím, že rodičům, případně studentům jako smluvní straně zpravidla bude náležet ochrana jako slabší smluvní straně (§ 433 odst. 1 OZ). Vždy však bude nutno přihlídnout ke všem okolnostem případu, neboť nelze vyloučit, že někteří rodiče budou sami ve vztahu ke škole postupovat šikanózně a jejich postup nakonec do pozice slabší strany postaví školu. Z vlastní právní praxe je mi znám případ, kdy se rodiče neštítíli v sobeckém zájmu vystrnadit ze školy jiného žáka ze sociálně slabého prostředí, jehož vzdělávání na škole financoval nadační fond a jehož dotyční považovali za agresora, ačkoli tomu jinak nic nenásvědčovalo a obracet se na hlavní sponzory dotyčné soukromé školy s žádostmi o zastavení toku finanční podpory, pokud dotyčný žák nebude vyloučen. Nelze navíc odhlédnout od skutečnosti, že soukromé školy zdaleka neposkytují vzdělávání jen dětem z dobře situovaných rodin. Zejména církevní soukromé školy často poskytují vzdělávání dětem ze všech sociálních vrstev. Řadě z nich placení školného dotují právě nadační fondy a dobročinné instituce. Naopak finanční možnosti, znalosti a zkušenosti rodičů dětí z vyšších socioekonomických vrstev mohou právě tyto v některých, třebaže výjimečných případech, postavit do role silnější smluvní strany. Proto by rozhodně nebylo správné považovat školu vždy za silnější smluvní stranu.

Předčasné ukončení smlouvy o poskytování vzdělávání

Téměř neřešitelným dilematem se pro soukromé základní školy stává situace, kdy na nich žák plní svoji povinnou školní docházku, ale jeho rodiče porušují smlouvu o poskytování vzdělávání – typicky tím, že dlouhodobě neplatí školné. Smlouva pro tyto případy zpravidla zakládá škole právo ji vypovědět nebo od ní odstoupit, a i kdyby takové ujednání neobsahovala, vzniklo by toto právo škole ze zákona (§ 2002 OZ). Avšak předčasné ukončení smlouvy nevede k ukončení vzdělávání žáka.²⁶ Jde o ukázkový příklad nezávislého uplatňování soukromého práva na právu veřejném (§ 1 odst. 1 věta druhá OZ), protože vztah mezi školou a jejím žákem je vztahem veřejnoprávním, zatímco vztah mezi soukromou školou a rodiči žáka je vztahem soukromoprávním.

Předčasné ukončení vzdělávání žáka, který dosud nesplnil povinnou školní docházku, ze strany školy není možné (§ 31 odst. 2 věta šestá školského zákona). Navíc žáka nelze postihnout za protiprávní jednání jiné osoby (typicky právě v případě, kdy jeho rodiče neplatí školné).²⁷ V těchto případech je třeba využít jiné právní nástroje, zejména přistoupit k vymáhání pohledávky a za dobu, kdy škola bude poskytovat žákovi vzdělávání po ukončení smlouvy, se domáhat vydání bezdůvodného obohacení na straně rodičů. Žákovi totiž nelze žádným způsobem odejmout právo na poskytování vzdělávání.²⁸ Z toho důvodu někteří autoři dospívají k závěru, že pokud by škola do smlouvy pro takový případ zakomponovala ujednání o povinnosti rodičů vzdělávání na dané škole ukončit, bylo by ujednání relativně neplatné pro rozpor s § 31 odst. 2 školského zákona.²⁹

Nabízí se potom úvaha, zda by výše uvažovanou situaci nešlo vyřešit pomocí smluvního ujednání o tom, že by rodiče v případě, kdy jedna strana od smlouvy odstoupí, požádali o přestup žáka na jinou základní školu podle § 49 odst. 1 školského zákona. Takové ujednání je jistě představitelné a pro praktika velice lákavé. Je však platné? Při hledání odpovědi na tuto otázku je zapotřebí vyjasnit si to, zda v případě práva žádat o přestup na jinou školu jde o subjektivní právo soukromé, nebo veřejné.

²⁴ Rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 3. 6. 2022, č. j. 9 C 421/2021-205.

²⁵ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 11. 2022, č. j. 18 Co 188/2022-243.

²⁶ PUŠKINOVÁ, M. – HLAVÁČ, A. Smlouva o úplatném vzdělávání a „neplatiči“, 3. část. *Řízení školy*, 2021, č. 11.

²⁷ Rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 15. 9. 2022, č. j. 8 C 220/2021-147.

²⁸ KATZOVÁ, P. *Školský zákon. Komentář*. Praha 2008, str. 165–172.

²⁹ PUŠKINOVÁ, M. – HLAVÁČ, A. Smlouva o úplatném vzdělávání a „neplatiči“, 1. část. *Řízení školy*, 2021, č. 9.

Jak už zaznělo výše, smlouva o poskytování vzdělávání na soukromé základní škole je soukromoprávní smlouvou s významnou veřejnoprávní ingerencí. Nelze přitom vyloučit situace, kdy smlouva v sobě bude obsahovat prvky soukromoprávní i veřejnoprávní.³⁰ Ty jsou však na sobě vzájemně nezávislé a od sebe oddělitelné. S takovou smlouvou je proto zapotřebí pracovat, jako by šlo ve skutečnosti o smlouvy dvě. To se také promítne do pravomoci příslušných orgánů rozhodovat spor z té které části smlouvy.³¹ Pokud by tedy smlouva o poskytování vzdělávání obsahovala ujednání o povinnosti požádat v případě jejího předčasného ukončení o přestup na jinou základní školu, půjde, na rozdíl od ujednání o školném, o ujednání veřejnoprávní. Právo žádat o přestup na jinou školu je totiž veřejným subjektivním právem.

Judikatura rozumí ve shodě s komentářovou literaturou veřejným subjektivním právem právo osob, které umožňuje a současně chrání určité chování osoby ve vztazích k subjektům veřejné správy a které směřuje k tomu, aby se veřejná správa zdržela zásahů do svobody osob, a dále právo na určitou činnost či plnění ze strany veřejné správy ve prospěch určitých osob a právo podílet se na správě věcí veřejných.³² Zjednodušeně řečeno jde o nezadatelné, nezczitelné a nepřenositelné právo jednotlivce vyplývající z normy veřejného práva na určité chování ze strany veřejné moci. Jedním z druhů těchto práv je právo na vznik, změnu nebo zánik vztahů veřejného práva.³³

Z výše uvedených důvodů nemůže být právo soukromé školy na zaplacení školného pojímáno jako veřejné subjektivní právo, neboť jde o právo na plnění ze strany soukromoprávního subjektu, které navíc škola nárokuje nikoli ve vrchnostenském postavení. V případě práva žádat o přestup na jinou školu je tomu však jinak. Toto právo je veřejným subjektivním právem, které se uplatňuje vůči škole, která stojí vůči nositeli tohoto práva ve vrchnostenském postavení, a jeho uplatnění vede minimálně k plnění v podobě řízení o podané žádosti. Pokud jí bude vyhověno, povede to ke změně v subjektu veřejno-

právního vztahu, jehož obsahem je poskytování vzdělávání podle školského zákona a jehož subjekty jsou škola a její žák. Proto také nositelem práva žádat o přestup na jinou základní školu je žák a žádost podávají jeho rodiče jako zákonní zástupci. Pokud by tedy smlouva obsahovala ujednání o povinnosti rodičů podat takovou žádost, šlo by patrně o ujednání o plnění třetí osoby (§ 1769 OZ). To by sice mohlo být i u veřejnoprávní smlouvy představitelné vzhledem k podpůrné aplikaci OZ (§ 170 SŘ), avšak vyvstává otázka o slučitelnosti takového ujednání s právními předpisy, které veřejnoprávní smlouva nesmí obcházet a musí být v souladu s veřejným zájmem (§ 159 odst. 2 SŘ).

Právě posouzení slučitelnosti uvažovaného ujednání je kardinální pro závěr o jeho dovolenosti. A tady se opět nachomýtáme k učeným debatám akademiků. Naši administrativisté se totiž již léta přou o to, zda oprávnění uzavřít veřejnoprávní smlouvu musí být v předpisech veřejného práva výslovně zakotveno či zda toto oprávnění lze vyvodit obecně ze SŘ.³⁴ Osobně se přikláním k prvnímu z uvedených názorů. Pak lze snadno dospět k závěru, že ujednání o povinnosti požádat o přestup na jinou školu dovolené není pro rozpor se zákonem, protože ten by uzavření takové smlouvy musel výslovně umožňovat. Pokud bych se přiklonil k názoru o tom, že explicitního zákonného zmocnění není třeba (byť k tomu lze mít i s ohledem na zásadu legality a ústavně zakotvenou zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí výhrady),³⁵ pak bych ale zapochyboval o tom, zda uvažované ujednání lze podřadit pod některý z typů veřejnoprávních smluv. Bylo by však předčasné uzavřít, že uvažované ujednání není dovolené jen proto, že je nelze podřadit pod žádný z tří typů veřejnoprávních smluv upravených v § 160–162 SŘ. Judikatura totiž ve shodě s komentářovou literaturou dovozuje, že tyto typy veřejnoprávních smluv se s úpravou obsaženou ve SŘ nevyčerpávají a že existují i tzv. nepojmenované veřejnoprávní smlouvy, což jsou všechny ty, které naplňují obecné znaky uvedené v § 159 odst. 1 SŘ.³⁶ A tak se otevírá prostor pro úvahu o tom,

³⁰ Usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 19. 10. 2010, č. j. Konf 13/2010-7.

³¹ HEJČ, D. – HAVLAN, P. Věcná příslušnost k rozhodování sporů z veřejnoprávních smluv – praktické otázky dualismu práva. *Právní rozhledy*, 2018, č. 20, str. 710–714; SVOBODA, T. Smíšené právní instituty ve veřejné správě – k některým otázkám právního dualismu. *Acta Universitatis Carolinae – Iuridica*, 2024, č. 1, str. 181–198.

³² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2004, č. j. 2 As 22/2004-68.

³³ KOPECKÝ, M. K obsahu a rozsahu veřejných subjektivních práv. *Acta Universitatis Carolinae – Iuridica*, 2021, č. 4, str. 31–43.

³⁴ MALAST, J. K uzavírání veřejnoprávních smluv podle § 162 správního řádu. *Správní právo*, 2009, č. 6, str. 339–363.

³⁵ JEMELKA, L., PONDĚLÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D. Komentář k § 159. In: Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D. *Správní řád*. Praha 2023, str. 2023.

³⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2013, č. j. 9 Afs 38/2013-53, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2014, č. j. 2 Afs 74/2013-64.

zda uvažované ujednání tyto obecné znaky naplňuje. Založí, změní nebo zruší se jím práva a povinnosti v oblasti veřejného práva? Domnívám se, že nikoli. Uvažované ujednání pouze zavazuje jednu smluvní stranu k uplatnění veřejného subjektivního práva. To samo o sobě zákonu neodporuje. Již za první republiky bylo dovozováno, že z podstaty veřejných subjektivních práv, z nichž zároveň pro jejich nositele nevyplývají veřejné povinnosti, plyne určitá volnost,³⁷ která podle mého názoru nebrání smluvnímu zavázání se k jejich výkonu. Ostatně lze vzít za příklad dohodu stran kupní smlouvy, jejímž předmětem je nemovitá věc zapsaná v katastru nemovitostí, o tom, která z nich podá návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí, jehož podání je jejich veřejným subjektivním právem. Důsledek v podobě vzniku, změny či zániku práv a povinností v oblasti veřejného práva však v důsledku uplatnění veřejného subjektivního práva požádat o přestup na jinou školu nenastane. Ten nastane tehdy, pokud škola, do které by žák měl nově nastoupit, o jeho přestoupení kladně rozhodne. Na vydání kladného rozhodnutí zákon nárok nezakládá. Tím méně by ho mohla založit smlouva. Lze navíc opětovně připomenout, že připuštění uvažovaného ujednání jako veřejnoprávní smlouvy by pro praxi působilo nesmírné potíže při hledání orgánu kompetentního k rozhodování případných souvisejících sporů.

Pokud by se však přesto našel někdo, kdo by uvažované ujednání považoval za veřejnoprávní smlouvu, pak vyvstává otázka, zda je možné, aby se takto dohodli rodiče se školou, když nositelem veřejného subjektivního práva požádat o přestup na jinou školu je dítě, a zda takové ujednání právě z toho, ale i jiných důvodů, nepřipustně neobchází zákon. I kdybychom připustili, že takové ujednání je ujednáním o plnění třetí osoby ve smyslu § 1769 OZ, lze pochybovat o tom, že by odpovídalo skutečné vůli dítěte, v jehož zastoupení by rodiče žádost podávali. Ale co je horší, takové ujednání zavání nepřipustným obcházením zákona a rozporům s veřejným zájmem. Bohužel. Obcházení zákona lze definovat jako takové chování, které se sice vyloženě nepřičí zákonu, zdá se s ním být souladné, zároveň však směřující k výsledku zákonem nepředvídanému a společensky nežádoucímu.³⁸ V nyní uvažovaném případě přitom zcela jistě jde o ujednání směřující

k zákonem nepředvídanému výsledku. Jeho společenská nežádoucnost je pak diskutabilní. Jistě není společensky žádoucí a přijatelný stav, aby se někomu dostávalo zdarma plnění, přestože se za ně zavázal zaplatit, na druhou stranu je takový stav patrně méně nežádoucí než nerespektování správních rozhodnutí (v tomto případě rozhodnutí školy o přijetí žáka ke vzdělávání) a obcházení právní úpravy neumožňující soukromé škole vyloučit žáka pro neplacení školného ze strany jeho rodičů, resp. právní úpravy kogentně upravující způsob ukončení základního vzdělávání.

Česká právní úprava však ve své současné podobě zásadně nereflexuje potřebu určité flexibility, které by se soukromým školám mělo dostávat. Vzdělávání je veřejnou službou, tedy službou ve veřejném zájmu, při jejímž poskytování v režimu stávající právní úpravy nelze činit rozdíl mezi soukromými a veřejnými školami, protože pro obě platí § 2 odst. 3 školského zákona stejně (§ 1 školského zákona). V praxi to dokládá například to, že všechny školy uskutečňují vzdělávání podle stejných rámcových vzdělávacích programů, nebo to, že i soukromé školy dostávají na každého jednoho žáka příspěvek ze státního rozpočtu. Vláda to v minulosti odůvodňovala tím, že stát je odpovědný za regulaci kvality vzdělávání a vykonává svoji působnost vůči vzdělávací soustavě jako celku, pročež nelze činit rozdíly mezi poskytovateli vzdělávání, protože vzdělávání za všech okolností zůstává veřejnou službou.

Současná právní úprava považující veřejné a soukromé školy za rovnocenné subjekty tak v situaci, kdy škola odstoupí od smlouvy o poskytování vzdělávání, nenabízí jiné východisko než žáka vzdělávat dál a po jeho rodičích se domáhat zaplacení ušlého školného. Poskytování vzdělávání je veřejnou službou, nadto povinnost je poskytovat vyplývá škole z titulu vázanosti svým rozhodnutím o přijetí žáka. Taková paradoxní situace je však zcela v rozporu se zájmem soukromé školy, která školné potřebuje k financování své činnosti. Bylo by totiž chybné představovat si soukromé školy jako instituce pomyslně se topící v penězích. Prostředky získané z plateb školného jsou jimi vynakládány na odměňování učitelů a dalších zaměstnanců školy, na zajištění každodenního fungování ústavu, tj. právě k tomu, aby veřejná služba v podobě poskytování vzdělávání mohla být vůbec poskytována,

³⁷ HOETZEL, J. *Československé správní právo. Část všeobecná*. Praha 1937, str. 256–257.

³⁸ KOLMAN, P. *Veřejnoprávní smlouvy (vybrané otázky)*. *Správní právo*, 2007, č. 4–5, str. 30–44.

a nezřídka jsou soukromé školy i přesto podfinancované a musí se spoléhat na sponzorské dary a dotace z veřejných prostředků. Je proto namístě apelovat na zákonodárce, aby takový nežádoucí stav odstranil přijetím speciální úpravy soukromého školství, která by umožňovala ukončit právní vztah mezi školou a žákem při neplacení školného s následkem povinnosti spádové školy přijmout takového žáka, pokud nedojde k jeho dobrovolnému přestupu na jinou základní školu.

Zbývá se na tomto místě vypořádat ještě s otázkou, zda by současná nebo uvažovaná žádoucí úprava nemohla být v rozporu s ústavním pořádkem. V tomto směru lze vyjít z nálezu Ústavního soudu, který se otázkami soukromého školství zabýval. Vyšel tehdy z toho, že podstata práva na vzdělání předpokládá existenci soukromých škol. Ty však podle Ústavního soudu představují pouze podpůrný prostředek pro naplnění tohoto práva a plní pouze doplňkovou formu vzdělávání vedle „páteřního“ systému veřejných škol. Tento závěr náleзовá většina odůvodnila mj. tím, že soukromé školy poskytují vzdělávání za úplatu, což v konečném důsledku může prohlubovat socioekonomické rozdíly ve společnosti, a proto by se patrně neměly stát onou „páteří“ vzdělávacího systému. Ve shodě se soudcem Ludvíkem Davidem, který uplatnil odlišné stanovisko, se domnívám, že nebylo cílem náleзовá většiny postavit soukromé školy do role škol druhé kategorie. To lze snad dovodit právě z toho, že náleзовá většina nezpochybňovala kvalitu vzdělávání poskytovaného na soukromých školách, když zohledňovala skutečnost, že veřejné i soukromé školy poskytují vzdělávání na základě stejných rámcových vzdělávacích programů.³⁹ Tento výklad správně vnímá rozdíly mezi oběma typy škol, zároveň je však považuje za sobě rovnocenné vzhledem k jejich úloze, kterou je naplnění ústavně zaručeného práva na vzdělání. To je podle mého názoru neudržitelné. Jestliže jsme si vědomi rozdílů mezi oběma typy škol, pak bychom i právní úpravu jejich fungování tomu měli přiměřeně přizpůsobit. V případě soukromých škol

minimálně tak, aby skutečně reflektovala to, že tyto školy představují alternativu těch veřejných a k poskytování vzdělávání zde dochází za úplatu se všemi důsledky z toho plynoucími, jako je neplacení školného a potřeba řešit na to navazující otázky, zejména tu o možnosti za takové situace další poskytování vzdělávání odmítnout při vědomí, že žák tím nebude právo na vzdělání odňato, když je bude moct dokončit na veřejné škole, protože po soukromé škole jinak nelze spravedlivě požadovat, aby žáka dále vzdělávala.

Závěr

Smlouva o poskytování vzdělávání na soukromé základní škole představuje nepojmenovanou soukromoprávní úplatnou smlouvu, jejímž pojmovým znakem je ujednání o povinnosti poskytovat vzdělávání podle školského zákona, které se školou uzavírají rodiče jako druhá smluvní strana. Bude-li žák na soukromou školu přijat, vzniká oběma stranám právo požadovat uzavření této smlouvy ve prospěch žáka jako třetí osoby. Smlouva bude často uzavírána adhezně. Její povaha jako smlouvy spotřebitelské není zcela jasná, neboť ačkoli se k tomuto závěru kloní právní teorie, judikatura tomuto výkladu příliš nakloněna není. Bezesporu však na jednu ze stran smlouvy bude lze nahlížet jako na stranu slabší a z toho titulu jí bude možné poskytnout i zvýšenou ochranu. Praktické problémy přináší předčasné ukončení smlouvy, neboť dítě není její smluvní stranou, a i kdyby tomu bylo naopak, ze školy ho nelze jen proto vyloučit. V režimu platné právní úpravy bohužel nelze uspokojivě nalézt řešení, které by umožnilo soukromé základní škole vzdělávání žáka přestat poskytovat. Budiž proto tento text pomyslnou hozenou rukavicí. Je na zákonodárci, zda ji zvedne. Bylo by však jen dobře, když by tak učinil, neboť současná právní úprava nereflktuje problémy, s nimiž se musí soukromé školy při její aplikaci potýkat, což podkopává právní jistotu nejenom těchto škol, ale i žáků, kteří se na nich vzdělávají, a jejich rodičů.

³⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 9. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 34/17.